

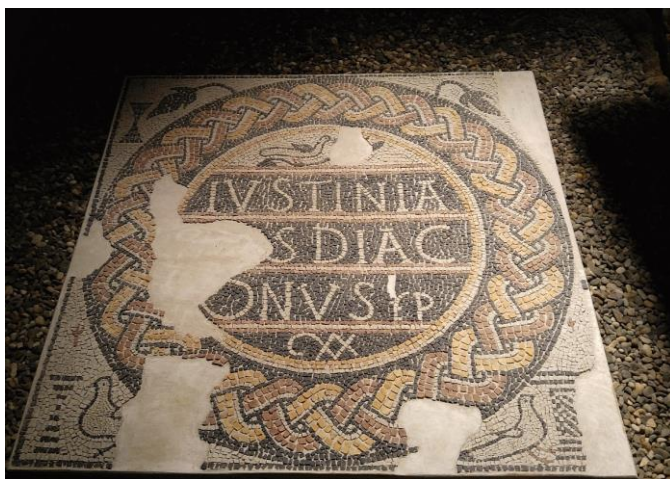
TURISTIČNA
ZVEZA
SLOVENIJE

Tekmovanje za mladega turističnega vodnika

DOBER DAN, KNEŽJE MESTO

»Kdor nosi zvezde v svojem grbu, ta naj se dviga k zvezdam«

-Anton Novčan

Avtorica: Manca Cerar

Mentorica: Dr. Tadeja Jere Jakulin

KAZALO

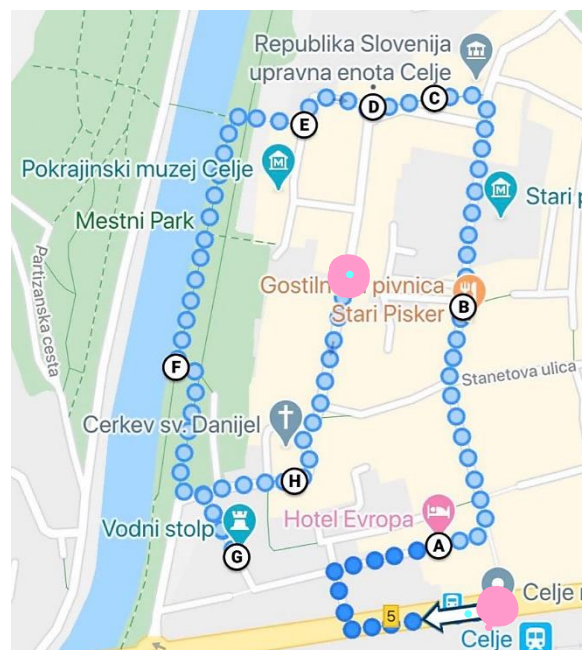
UVOD.....	3
1. TOČKE PO ODSEKIH.....	4
1.1. ČASOVNI RAZPORED IN CENA	4
1.2. OPIS POTI.....	4
2. OPIS ODSEKOV POTI.....	5
2.1. KREKOV TRG	5
2.2. HOTEL EVROPA.....	6
Malce zgodovine.....	7
2.3. PREŠERNOVA CESTA.....	8
2.4. TRG CELJSKIH KNEZOV.....	9
2.5. KNEŽJI DVOR.....	10
2.6. MUZEJSKI TRG	11
2.7. SAVINJSKO NABREŽJE	12
2.8. VODNI STOLP	13
2.9. SLOMŠKOV TRG	13
2.10 GOSPOSKA ULICA	14
2.11.GLAVNI TRG	15
3. DODATNE INFORMACIJE	16
4. KAVARNE IN RESTAVRACIJE.....	16
5. SLOVENSKI TURISTIČNI VODIČ	17
6. VIRI	19
7. VIRI SLIK	19

Mesto Celje leži v Sloveniji, v odprti dolini ob spodnjem toku reke Savinje. Ima zelo bogato preteklost- od Keltov, pa preko Rimljanov do znamenitih Celjskih grofov, ki so si postavili grad na hribu nad mestom. Je tretje največje mesto v Sloveniji. Že od nekdaj ima zelo razvito trgovino, v zadnjem času pa tudi industrijo.

Celje je mesto doživetij! Odpira veličastno zakladnico zgodovinskih, kulturnih, turističnih, rekreacijskih in kulinaričnih bogastev. Je magnet, ki vas navdušuje s starodavnimi zgodbami, miti in legendami ter prevzame s sodobnim urbanim utripom. Popelje vas na izbrana mesta in v prostore, kjer so pustili pečat njegovi predniki in sodobniki ali pa v kraje, kjer je nagovor narave najbolj prostran – kjer si podajo roke mir, oddih in dogodivščine.

1. TOČKE PO ODSEKIH

2. **Krekov trg** (Železniška postaja, Alma Karlin)
3. **Hotel Evropa** (Rimska Celeia)
4. **Prešernova cesta** (Stari pisker, atelje Josipa Pelikana)
5. **Trg Celjskih knezov** (Narodni dom)
6. **Knežji dvor**
7. **Muzejski trg** (Stara grofija, Lapidarij)
8. **Savinjsko nabrežje**
9. **Vodni stolp**
10. **Slomškov trg** (Cerkev sv. Danijela)
11. **Gospodarska ulica** (Alfred Nobel)
12. **Glavni trg**

1.1. ČASOVNI RAZPORED IN CENA

TOČKA	ČAS	CENA/OSEBO
Začetek na Krekovem trgu	12.00h	
Posamezne točke ogleda	5 min	
Ogled Stare Grofije	20 min	4€
Konec vodenja	14.30h	14€
SKUPAJ:		18€

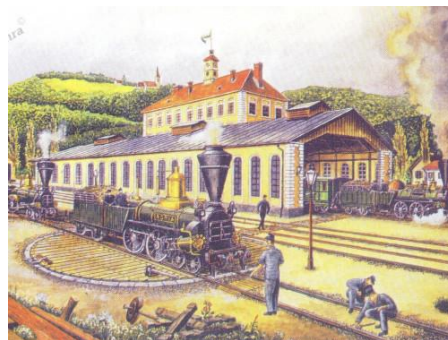
1.2. OPIS POTI

Našo pot po Celju bomo začeli ob 12.00, ko bomo vsi zbrali na **Krekovem trgu**, nasproti železniške postaje. Že na zbirni točki se boste seznanili z zanimivimi informacijami o Celju, prvi železnici na Štajerskem, svetovni popotnici Alma Karlin in njenem zvestem sopotniku – pisalnemu stroju Eriki. Podali se bomo ne daleč stran do drugega najstarejšega hotela v Sloveniji - **Hotel Evropa**, kjer strežejo lokalne in mednarodne specialitete, slovenska vina ter vabljuje domače sladice. Mimo Glavnega trga bomo šli do **Cerkve Marijinega vnebovzetja**, ki se nahaja poleg vsem znanega **Starega piskra**. Ali ste vedeli, da se današnja okrepčevalnica imenuje po starem ženskem zaporu? Po nekaj pretresljivih zgodbah iz časa pred 2. svetovno vojno, se bomo odpravili do **Trga Celjskih knezov**, še nekoliko dlje v zgodovino Slovenije - v čas narodnega prebujanja, ko se je začel krepiti pomen slovenščine. Naša naslednja točka pa je **Knežji dvor** z arheološkim razstaviščem CELEIA – mesto pod mestom, kjer je mogoče občudovati ostanke rimske Celeje »in situ«, fosilne ostanke starodavnih živalskih in rastlinskih vrst, koščeno šivanko iz Potočke zijalke, lobanje celjskih grofov in drugo. Na **Muzejskem trgu** pa se nahaja še **Stara grofija** s Celjskim stropom, katerega si bomo ogledali, saj je vreden posebne pozornosti, ker je to osamljen primer slikarstva na prehodu iz renesanse v zgodnji barok. Od tam se bomo odpravili do **Savinjskega nabrežja**, da spoznamo splavarsko ali flosarsko dejavnost in od koder bomo imeli čudovit pogled na stari grad Celje. Mimo **vodnega stolpa** in **Cerkve sv. Danijela** bomo prišli do **Umetniške četrti**, kjer se nahaja hiša v kateri je prebivala ljubica izumitelja dinamita - Alfreda Nobela. Naše vodenje bomo zaključili na **Glavnem trgu**, kjer se nahaja tudi TIC, kjer se nahaja atraktiven in bogat izbor suvenirjev, po predvidoma 2 urah.

2. OPIS ODSEKOV POTI

2.1. KREKOV TRG

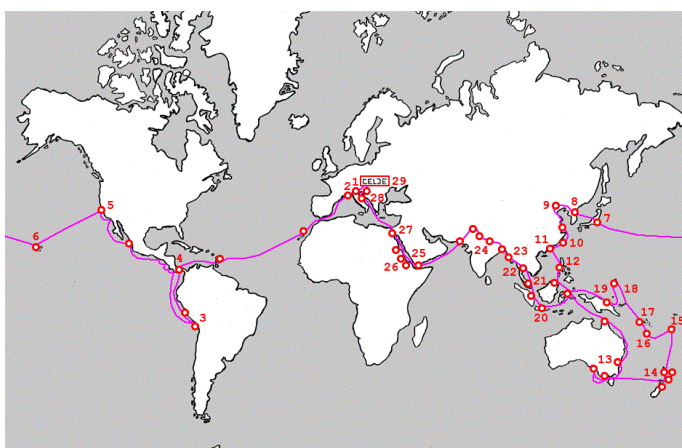
Celje je mesto, ki je prvo na Štajerskem dobilo **železnico**. Tako je, in to že leta 1846, saj se je razvilo ob ugodni zemeljski legi. Ta proga je povezovala Dunaj s Trstom in tako pripomogla k večjemu in hitrejšemu pretoku surovin in kaj kmalu je nekaterim tudi prvič predstavljala možnost kakšnih potovanj. Celjani so dobili 'okno v svet'. Celjska Železniška postaja pa je poleg vsega tudi ena izmed večjih postaj v Sloveniji, notranjost pa je bila preurejena v secesijskem slogu – slog poln barv, geometrijskih in ornamentalnih vzorcev, raznobarnih keramičnih ploščic, nadstreškov ipd.

Leta 1906 so celjski Nemci po načrtih dunajskega arhitekta Petra Pavla Branga na Krekovem trgu dogradili takrat imenovano Nemško hišo. Zamišljena je bila kot protiutež slovenskemu **Narodnemu domu**, kar je s svojim germanskim videzom kazala že navzven. Po koncu prve svetovne vojne so jo preimenovali v Celjski dom, ki vse do danes nudi prostor številnim kulturnim prireditvam. V njem ima svoj sedež tudi Zavod za kulturne prireditve in turizem Celeia Celje.

Alma M. Karlin, pisateljica, svetovna popotnica, zbirateljica, teozofinja, poliglotka se je rodila leta 1889. Po prvi svetovni vojni je v osmih letih sama prepotovala dobršen del sveta in sodi nedvomno med največje popotnice vseh časov. Med popotovanjem je zbrala ogromno etnološkega gradiva, svoja doživetja je popisala v številnih knjigah, svoje znanje tujih jezikov pa je po povratku domov posredovala Celjanom. Umrila je leta 1950 v majhni hišici na Pečovniku. V Pokrajinskem muzeju Celje je postavljena stalna razstava, ki prikazuje njeno življenje in pot okoli sveta. Kip v naravni velikosti so postavili leta 2009. V Pečovniku se nahaja **spominska hiša Alme M. Karlin**, kjer je Alma skupaj s Theo Gammelino preživela zadnja leta svojega življenja. V njej je na ogled stalna razstava "Samotno potovanje Alme M. Karlin".

*Slika 1: Celjska železnica Slika 2: Celjski dom I Slika 3: Alma Karlin I Slika 4: Potovalna pot A. Karlin

2.2. HOTEL EVROPA

Hotel Evropa je 2. najstarejšem hotelu v Sloveniji. Obratuje že od leta 1873 in svoje goste navdušuje že od samega začetka! Ponuja jim prestižne in elegantne sobe, odlične zajtrke, malice, kosila ter večerje. Tuji gosti se predvsem navdušujejo nad lokacijo, ki je izvrstna zaradi bližine vseh trgovin in zanimivosti v okolici prav tako pa je tudi odlično izhodišče za obiske drugih mest saj je tako blizu železnice in le 81km oddaljen od letališča Jožeta Pučnika. Seveda pa tudi nad hrano, ki jo ponujajo v restavracijah namenjenim tudi zunanjim gostom, kjer strežejo lokalne in mednarodne specialitete, slovenska vina ter vabljuje domače sladice. Na voljo so tudi savna, prostori za srečanja, shramba za prtljago in pralnica perila. In pa kot vidite tudi zunanja kavarna in slaščičarna kjer vsi pohvalijo predvsem sladoled in višnjevo torto za katero stoji zgodba - Pred mnogimi leti je gospod Čmak prinesel recept zanj iz Švice, tega so zaščitili in ga skrbno hranijo še danes. Zagotovo tu najde vsak nekaj zase tudi vegani in ljudje z posebnimi dietami.

Srednjeveško Celje se prvič omenja okoli 12. St. Že v tem času so ljudje iskali načine, kako bi si pomagali v stiski, nesreči in bolezni. Napredek je do konca srednjega veka tako veleposestnike kot deželne gospode privedel do ugotovitve, da jim medicina, farmacija in lekarništvo lahko koristita tudi pri obvladovanju velikih epidemij ter pogostih boleznih in nesrečah, ki so se pojavile med prebivalstvom. V 16. stoletju so po večletnih prošnjah deželnih stanov le potrdili koncesijo za nastanek prve lekarne v Celju - Lekarna pri Orlu. Lekarniško dejavnost simbolizira **MEDALJON Z ESKULAPOM** (rimski bog zdravilstva) in medaljon s Higio (boginja čistoče).

*Slika 5: Hotel Evropa | Slika 6: Višnjeva torta | Slika 7: Medaljon z eskulapom

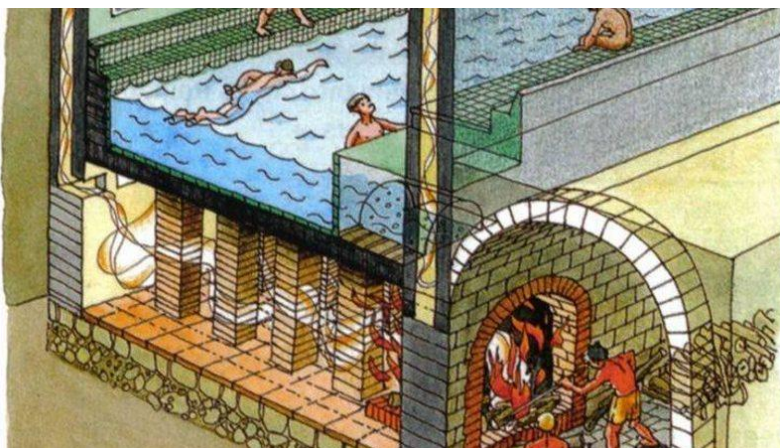
Malce zgodovine...

Prvi izpričani prebivalci na tem območju so bili Iliri, ki so imeli gradišče na današnjem Miklavževem hribu. Nekako okoli leta 400 pr. Kr. So prišli v celjsko kotlino Kelti in tu ustanovili svojo naselbino Keleio – ime, ki se je preko poznejšega rimskega preimenovanja v Celeio ohranilo do danes v svoji slovenski in nemški obliki Celje in Cilli.

V času vladavine cesarja Klavdija je Keleia leta 46 n. Š. Postala avtonomno mesto in dobila latinsko ime Municipium Claudia Celeia ("Delno-samostojno-Klavdijevo-mesto-Celeia"). Ohranjeni viri navajajo, da je bila Celeia bogata in močno naseljena, zavarovana z obzidjem in s stolpi. Bila je mesto s številnimi večnadstropnimi marmornimi palačami, širokimi trgi in ulicami (Cardo Maximus pri Muzeju novejšje zgodovine Celje), kanalizacijo, javnimi kopališči in svetišči. Celeia je bila sprva ne obzidana, vdori barbarskih plemen pa so prebivalce prisilili k obrambnemu sistemu. Obzidje je poslej ščitilo mesto tudi pred poplavami.

Mesto je imelo okoli 10000 prebivalcev, kar je 4 krat manj kot Poetovio in 3,5 krat več kot Emona. Zaradi veličine so ga imenovali kar "Druga Troja" - Troia secunda. Bila je svetovljansko mesto. Združevala je romanizirane Kelte, Sirce, Afričane, upokojene legionarje rimske vojske, ki so se po končanem službovanju za stalno naselili v Celeji.

Čeprav je ves čas živela v relativnem miru, je rimska vojska postajala vse bolj ranljiva ter postala lahek plen barbarskih vojakov. Nomadska ljudstva z vzhoda so vse bolj pritiskala na meje rimskega cesarstva. Vendar usodno je bilo leto 475, ko so nekoč bogato rimsko Celejo dokončno razdeljali Huni, ki jih je vodil Atila. Nato pa je nanj za dolga stoletja padel mrak. Nekako ob koncu 6. St. So ga poselili Slovani vendar iz teh nemirnih časov nimamo neposrednih sporočil.

* Slika 8: Rimski hipokavst I Slika 9: Rimsko kopališče

2.3. PREŠERNOVA CESTA

Cerkev Marijinega vnebovzetja oz. Minoritska cerkev imenovana po prvih Frančiškanskih bratih je bila zgrajena v 13.stoletju kot del Minoritskega samostana. Cerkevna stavba je bila zaradi strogih pravil beraškega reda bolj skromna. Po velikem požaru 1798 ki je izbruhnil ravno v tem samostanu so cerkev porušili in jo obnovili. Po razpustitvi samostana 10 let kasneje so jo izročili mestu za bogoslužje v nemškem jeziku.

V prezbiteriju se nahaja grobnica celjskih grofov v kateri so našli njihove lobanje – zanimivo je da so iz oblik teh lobanj strokovnjaki z zapletenimi računalniškimi metodami izdelali najverjetnejše obraze le teh. Dolgo časa so bile razstavljene za glavnim oltarjem danes pa so umeščene v **razstavo Grofje Celjski v Knežjem dvorcu**.

Za cerkvijo je na mestu nekdanjega že prej omenjenega samostana stal stari pisker kjer so bili zapori. Pred 2. svetovno vojno je bil to zapor za ženske. Z nemško zasedbo mesta so ta zapor prevzeli in ga uporabljali za zapiranje, mučenje in usmrčitve vseh ki so nasprotovali nacizmu. V teh prostorih naj bi usmrtili kar 374 talcev.

Kasneje pa so partizani uspeli osvoboditi več kot 300 zapornikov, sicer so del talcev Nemci kasneje uspeli poloviti vendar je bila to še zmeraj najuspešnejša tovrstna akcija med vojno. Danes se po tem imenuje Burger place ki je zelo popularen. Nudijo ogromno vrst bugerjev, zrezkov, sladic, pijač.

Tu je tudi Ameriški vloger Randy Santec postavil rekord in v 11 min ter 46 s pojedel 3kg težak burger imenovan Fat Joe. Cel posnetek tega dogodka je tudi objavljen na internetu.

Danes je del starega piskra – dvorišče ter spominska soba – dislocirana enota muzeja kjer so na ogled pretresljiva poslovilna pisma talcev ki so naročali ljubljanim naj se imajo radi. Okupator je talcem dovolil odposlati pisma z namenom da bi z njim prestrašil in odvrnil ljudi od poskusov napada. Na ogled je tudi mučilna soba kjer so okovi kjer so bili uklenjeni talci in čakali svojo smrt, v to temno sobo pa so postavili slepega bika ki je poškodoval in iznakazil zapornike s svojimi udarci.

*Slika 10: Razstava Stari pisker | Slika 11: Fat Joe burger

2.4. TRG CELJSKIH KNEZOV

V 19. stoletju so se med meščani vedno bolj krepile liberalne in svobodne ideje. Nezadovoljstvo meščanstva z gospodarskimi in političnimi razmerami v starih, absolutističnih monarhijah, slabšanje položaja delavcev zaradi krize in težnje posameznih narodov da vzpostavijo lastne države so v začetku 1848 sprožile revolucijo, ki je zajela tudi Slovenske dežele, imenovana POMLAD NARODOV – pomlad predstavlja nek prepород in tako so se narodi, ki so bili podrejeni, začeli zavedati da so enakovredni. Tako so se jim začele porajati ideje o osamosvajanju oz. vsaj o enakovrednih pravicah. Zahteve so bile jezikovne, kulturne in politične. Tudi v Nemški zvezi je prišlo do ideje o združitvi vseh nemških držav a je nastalo nesoglasje okoli vprašanja kakšen obseg naj ima bodoča Nemčija. Pristaši VELIKONEŠKEGA KONCEPTA so zagovarjali naj se povežejo vse nemške države vključno z Avstrijo a brez njenega Ogrskega dela, pristaši MALONEMŠKEGA KONCEPTA pa so želeli združitev pod vodstvom Prusije in brez Avstrijskega.

Sprejeli so ustavo: Nemčija naj bi se brez Avstrije združila, na čelu bi bil pruski kralj vendar je ta odklonil krono iz rok skupščine češ da ne bo kraljeval kmetom.

Slovenci so zavračali velikonemški koncept saj niso želeli ogrožati narodnosti in so se želeli izkazati poslušni cesarju. Prav tako pa so tudi Slovenci imeli svoje zahteve v programu ZEDINJENA SLOVENIJA – prvi slovenski politični program – v katerem so zahtevali da bi...

- Se vse slovenske dežele združile v 1 deželo
- Bil slovenski jezik enakopraven (uraden)
- Bi zgradili univerzo v Ljubljani

Na koncu pa ni nastal niti malo niti veliko nemški koncept, tudi program ZS. ni bil uresničen, ideja pa je ostala.

V času narodnega prebujanja so v Celju zgradili **Narodni dom** kot simbol slovenstva. Pod njeno streho so delovala vsa takratna celjska narodna društva: Narodna čitalnica – čitalnice so bile družbene prireditve, kjer se je skozi pesmi, citiranja, predstave, opere, koncerte...krepil pomen slovenščine.

*Slika 12: Narodni dom

2.5. KNEŽJI DVOR

V 14. in 15. stoletju je grad služil kot rezidenca grofov in knezov Celjskih. Po izumrtju Celjskih je bil v poslopju od 15. stoletja dalje vicedomski urad, sredi 18. stoletja pa so ga po ukazu cesarice Marije Terezije preuredili v vojašnico. Čeprav je bila stavba s številnimi prezidavami oropana nekdanjega srednjeveškega videza sodi med najpomembnejše grajske objekte na Slovenskem in je tudi zaščiten za spomenik državnega pomena. V kletnih prostorih se na več kot 1000 m² površine razprostira največja *in situ* predstavitev ostankov rimske Celeje, ki skupaj z razstavo Grofje Celjski dopolnjuje vsebino dvora. V delu dvora se urejajo prostori za stalno arheološko razstavo, svoje mesto v njem pa ima tudi Galerija sodobne umetnosti Celje.

Začetki Celjskih grofov segajo v čas svobodnih gospodov Žovneških z družinskim sedežem na gradu Žovnek v Spodnji Savinjski dolini. Le ti so si do leta 1333 pridobili po Vovbržanih podedovano posest v Savinjski dolini s sedežem v Celju. S kopičenjem posesti v last ali fevd ter spretnim dinastičnim povezovanjem so Žovneški okrepili svoj ugled do te mere, da jih je leta 1341 cesar Ludvik Bavarski povzdignil v grofe Celjske. Temelj njihove moči so bila obsežna posestva na Štajerskem, Koroškem in Kranjskem.

Največji vzpon je doživela celjska hiša v času, ko jo je vodil Herman II.; v želji po osamosvojitvi izpod nadoblasti Habsburžanov se je od leta 1396 dalje tesno povezoval z ogrskim kraljem Sigismundom Luksemburškim, kasnejšim nemškim in češkim kraljem ter rimsko nemškim cesarjem. Temu je namreč Herman II. rešil življenje v bitki pri Nikopolju. Celjski so si pod novim zaveznikom pridobili obsežna posestva in naslove na območju današnje Hrvaške. Nakar se je Sigismund poročil še s Hermanovo hčerko Barbaro Celjsko, ki je imela takrat le 13 let. Barbara je slovela tako po svoji izobraženosti, saj je govorila več jezikov (latinsko, nemško, madžarsko, francosko in češko, najbrž pa tudi poljsko in hrvaško), ter se močno zanimala za politiko.

Sicer pa med ljudmi ni bila najbolj priljubljena, namreč prijel naj bi se je vzdevek **Črna kraljica**. Zgodba o njeni zlobi pravi, da je svoje ljubimce, teh pa je bilo veliko, ko jih ni več potrebovala, ukazala vreči z visokega obzidja v globino. Njen ljubljeni črni vran pa je na ukaz letal kljuvat oči ali odirat kožo vsakomur, ki se ji je zameril.

Sigismundu je sicer tudi rodila hčero Elizabeto Luksemburško, pozno rojstvo pa gre pripisati dejstvu, da je bila Barbara še zelo mlada. Po soprogovi smrti je Barbara živela na češkem, kjer je 14 let kasneje tudi sama umrla zaradi kuge.

*Slika 13: Razstava Mesto pod mestom | Slika 14: Grofje Celjski

2.6. MUZEJSKI TRG

Okoli leta 1600 je nastala najlepša renesančna stavba v Celju- Stara grofija, kjer je sedež Pokrajinskega muzeja. V svojem najstarejšem delu sloni na mestnem obzidju, v kleti pa ima ohranjene strelne line, kar priča da je bila sprva tudi utrjena. V prvem nadstropju je velika dvorana s slovitim **Celjskim stropom** – skupino enotno komponiranih tempera slik na platnu, ki pomenijo vrh renesančnega slikarstva na Slovenskem. V osrednjem polju je naslikana iluzionistična stebriščna arhitektura z damami in kavalirji ki opazujejo njene obiskovalce, ob straneh pa so v samostojnih okvirjih predstavljeni letni časi. V kotih pa so 4 atlanti, ki prikazujejo lepotni ideal golega moškega telesa. Te naj bi bili izgnani iz raja in za kazen poslani na zemljo zato so uprizorjeni v padajočem stanju.

V mnogih prostorih dvorca naletimo na ostanke baročnih stenskih poslikav. Sobe so opremljene s pohištvom, ki ponazarja gosposko bivanje iz različnih zgodovinskih obdobj. Tam najdemo različne ure, vaze, omare, skrinje skratka vsega kar je gospodi nekoč lepšalo vsakdan.

Poleg tega je na ogled še:

- **Etnološka zbirka:** bogat izbor duhovne in materialne dediščine celjske regije.
- **Razstava Alma M. Karlin:** odstira življenje Celjanke in svetovne popotnice ter pisateljice Alme M. Karlin

Spredaj pa je še rimski lapidarij ki je še vedno ena izmed najlepših in največjih tovrstnih zbirk pri nas. Kamniti rimski spomeniki iz pohorskega marmorja nam izpričujejo življenje takratnega mesta. Kažejo nam njegovo prebivalstvo, upravo ureditev ipd.

*Slika 15: Celjski strop

2.7. SAVINJSKO NABREŽJE

Savinja je bila že v preteklosti zelo pomemben vir energije za pogon številnih žag in mlinov, ki so v 20. stoletju drug za drugim prenehali delovati ali pa so lastniki prešli na električni pogon. Zaradi hudourniškega značaja Savinje, so imeli zelo težko delo, saj so poplave velikokrat odnesle mline, ki so jih postavili ob rečni strugi. Vse do začetka 2. svetovne vojne je bilo splavarjenje zelo pomembna dejavnost na Savinji. Dejavnost se je v Savinjski dolini razvila že v 15. stoletju. Splavar je **splav**, plovilo iz plohov in desk, sestavljen v enem dnevu. Ob primernem vodostaju so splave splavili, otovorili in pripravili za pot. Prevažali so v glavnem hlodovino,

les in lesne polizdelke, **apno** (za gradnjo) ter **volno**. Celje je bilo za flosarje prvo postajališče. Skupine flosarjev ali "rajže" so se povezale in pot nadaljevali mimo Zidanega Mosta, Brežic ter Zagreba proti Beogradu. Tam so tovor in razstavljen splav prodali, orodje vzeli s seboj ter se peš ali z vlakom odpravili proti domu. Splavarjenje je bilo moško, dobro plačano in **težaško delo**. Z zaslužkom trikratnega potovanja se je lahko leto dni preživela cela družina. Do II. svetovne vojne je bila ena najdonosnejših dejavnosti.

Danes je v spomin splavarjem na Savinjskem nabrežju v Celju, postavljen kip Splavarja, kateremu je podobo dal ljubljanski kipar Boris Kalin, v 2. polovici 20. stoletja.

Zanimivo je tudi to, da je ime Savinja Keltskega izvora, saj so se Kelti naselili v Celjsko kotlino že v 2. stoletju pred Kristusom. Prihod Keltov je pomenilo tudi prihod novega plemena in s tem prihod nove kulture in obrti, v katerih so izdelovali tudi eno izmed najboljših želez, to je bilo Noriško železo. Tudi Rimljani so kmalu ugotovili, da je Noriško kraljestvo zelo pomembno središče in so si ga zato tudi proti koncu 1. stoletja pred Kristusom, kar brez bojov priključili. Mesto Celje, pa je prvotno tudi Keltskega izvora, originalno Keleia, kasneje pa so ga Rimljani preimenovali v Celeia.

V spomin na Rimljane, je v kletnih prostorih Stare grofije na 440 m² na ogled rimski lapidarij, ki je še vedno ena izmed najlepših in največjih tovrstnih zbirk pri nas. Že pred skoraj devetdesetimi leti, je takratno muzejsko društvo postavilo lapidarij na dvorišču glasbene šole in z leti je ta lapidarij postal skladišče, ki je po drugi svetovni vojni bil že tako velik, da je bil vsak ogled obiskovalcem onemogočen. Vsebuje veliko nagrobnikov, predvsem pa veliko reliefov in spomenikov na katerih je vidna tehnika celeianskih kamnosekov.

*Slika 16: Splavarjenje I Slika 17: Noriški kovanci

2.8. VODNI STOLP

Celje ni samo mesto ob Savinji, kot ga imenujejo domačini, ampak je tudi mesto na sotočju številnih njenih pritokov, ki se zlivajo vanjo, preden zapusti kotlino in si skozi ožino med hribi utre pot proti jugu. Celjani so bili z reko neločljivo povezani v dobrem in slabem, ker je velikokrat prestopila svoje slabo utrjene bregove in povzročila prava opustošenja. Skozi zgodovino se je v Celju zvrstilo več poplav. Prva hujša se je zgodila 25. septembra leta 1672, na ta dogodek nas še danes opozarja plošča na stolpu srednjeveškega obzidja, ki je včasih obkrožalo Celje.

Velik vpliv na mesto je imel tudi Anton Martin Slomšek, po katerem je še danes poimenovana celjska župnija. Slomšek je bil v Celju nekaj časa opat (samostanski predstojnik, v nekaterih primerih tudi župnik). Bil je slovenski škof, pisatelj, pesnik, pedagog ter soustanovitelj Mohorjeve družbe. Življenje je posvetil Cerkvi ter literaturi, posebno skrb je namenil maternem jeziku ter s tem budil narodno zavest. Pisal je poezije, strokovne literature ter pridige. Nekatera izmed njegovih bolj znanih del so Blaže in Nežica v nedelskejši šoli, Tri pridige o jeziku, Svoj jezik je treba spoštovati, Vinska trta, Veseli hribček, ...

Kip je kiparka Karla Bulovec-Mrak zasnovala in izdelala mavčni odlitek.

2.9. SLOMŠKOV TRG

Okoli leta 1306 so na lokaciji starejše cerkve postavili triladijsko baziliko. Po l. 1379 so jo križnorebrasto obokali ter pozidali zvonik in prezbiterij.

Na začetku 15. stoletja so k sedanjemu prezbiteriju prizidali kapelo Žalostne Matere božje, izjemno kvalitetno arhitekturo klasične gotike, kjer je na ogled tudi Pieta. Cerkev je pozneje doživela več prezidav, v 19. stoletju so jo regotizirali, sedanjo podobo pa je dobila v drugi polovici 20. stoletja. Leta 2006, ko je Celje postalo sedež novoustanovljene celjske škofije, je cerkev sv. Danijela postala stolnica.

*Slika 18: Vodni stolp | Slika 19: Spomenik Antona Martina Slomška | Slika 20: Cerkev Sv. Danijela

2.10 GOSPOSKA ULICA

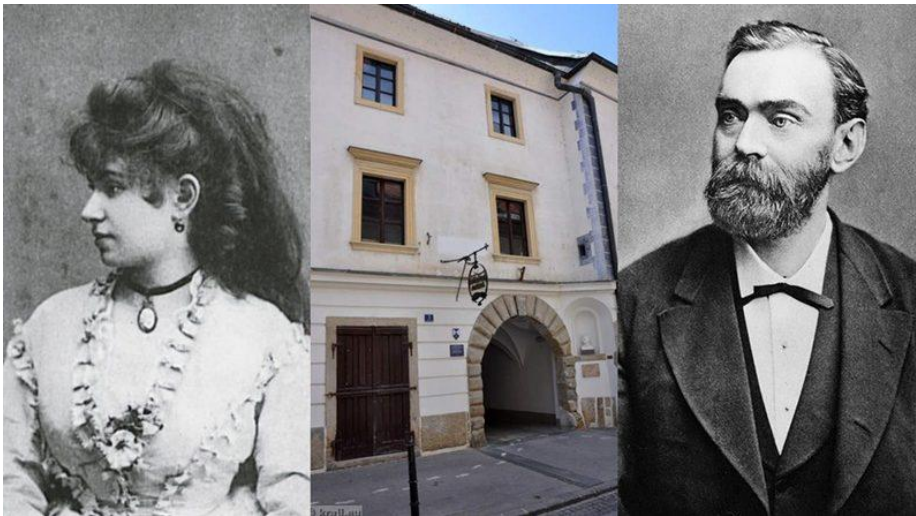
Gosposka ulica povezuje Glavni trg in Trg celjskih knezov. Znana je kot stara celjska ulica obrtnikov. Viri navajajo sodarje, mesarje, peke, čevljarje, ključavničarje, mizarje, slaščičarje frizerje... Danes pa tu najdemo umetniško četrt, kvartirno hiši ter več obrtniških hiš z notranjimi dvorišči.

Kvartirna hiša je nastala iz dveh sosednjih starejših hiš. služila je za nastanitev vojakov, ki so občasno prihajali v Celje. Stavba ima celovito ohranjeno zgodnjerenesansno arhitekturo. V hiši ima danes prostore Galerija Kvartirna hiša, kjer mesečno predstavljajo vrhunske tuje in domače avtorje kiparskih, slikarskih, oblikovalskih in fotografskih postavitev. Prostori Galerije so tudi prizorišče različnih predavanj, koncertov, literarnih večerov in dramskih uprizoritev.

Za naročene skupine pripravijo Čajanko Sofije Hesse, animacijsko predstavitev, kjer obnovijo spomin na usodno ljubezen Alfreda Nobela do Sofije Hesse, ki je v 19. stoletju prebivala v prostorih sedanje Galerije.

Alfred Bernhard Nobel je bil švedski kemik, inženir in izumitelj, ki je najbolj znan po tem, da je izumil dinamit, ki je večino svojega premoženja zapustil za ustanovitev priznanj, ki zdaj nosijo njegovo ime.

Simbolično urejena zunanjščina prostorov v Umetniški četrti. Umetniška četrt je projekt Mestne občine Celje, kjer neodvisno delujejo likovni ustvarjalci z različnih področij. V tem predelu mesta so bili nekdanje manjše trgovine in butiki, nato pa so se preselili v trgovske centre na obrobju mesta. Da bi mestna četrt kljub temu zaživela, so prazne poslovne prostore na dvoriščih Gosposke ulice in Na okopih ponudili celjskim likovnim umetnikom. Zdaj so v umetniški četrti samostojni ateljeji, v katerih umetniki dnevno ustvarjajo in občasno pripravijo manjše kulturne dogodke.

*Slika 21: Kvartirna hiša, Sofija Hesse, Alfred Nobel

2.11. GLAVNI TRG

Je najstarejši trgovski in sejemski trg v mestu in središče srednjeveškega Celja. Na zahodni strani so se nahajale plemiške in javne zgradbe, na vzhodni pa stavbe trgovcev, obrtnikov in rokodelcev. Včasih je sredi tega trga stal mestni vodnjak, ki so ga lahko uporabljali vsi meščani, ob njem pa so se zbirali tudi zato ker so se poleg njega nahajali sramotilni stebri in kamni kamor so privezovali prestopnike in zločince. Poleg tega so bile tu tudi sramotilne kletke, v katere so zapirali predvsem celjske peke, ki so pekli premajhne hlebce. Sem so bili postavljeni z namenom, da bi se jim ljudje posmehovali, včasih tudi obmetavali z razno hrano ali celo kamenjem.

Na južnem delu, se nahaja kip – Marijino znamenje, postavljeno na mestu kjer naj bi ubili nekega morilca, ki naj bi bilo na to mesto postavljeno, da bi mesto varovalo pred takšnimi zločini.

TIC CELJE

Na trgu je tudi TIC Celje, kamor so se preselili iz Krekovega trga. Dodana vrednost novih prostorov TICa je Paviljon za prezentacijo arheologije, ki postaja ena osrednjih turističnih atrakcij mesta.

Po navedbah kustosa v Pokrajinskem muzeju Celje so najpomembnejša odkritja arheoloških raziskav na Glavnem trgu:

- Kletni prostori prve mestne hiše v katerih so bile odkrite kamnite krogle – izstrelki in bronasta cev arkebuz (kratke puške) iz druge polovice 15. stoletja. Odkriti izstrelki in bronasta cev povezujejo omenjen prostor s hranjenjem orožja oz. mestno orožarno.
- Med obnovo sta bili leta 2014 raziskani dve rimski mestni vili. Raziskani prostori obeh vil so bili razkošno okrašeni s stensko poslikavo – freskami, štukaturo in mozaiki. V obeh vilah je bil del prostorov ogrevan s toplozračnim talnim ogrevanjem. Eden izmed 3 mozaikov je vstavljen v ulični tlak, dva pa sta razstavljena v paviljonu TIC Celje. Nad arheološkimi izkopaninami so postavljeni kamniti bloki, ki nakazujejo obod in vogala rimske vile.
- Raziskani zidovi, strukture in plasti kažejo da je Celeja v 4. stoletju ekonomsko cvetela in s tem vsaj delno potrjuje tezo o preselitvi prestolnice province iz Viruna v Celejo.

*Slika 22: Marijino znamenje

KONTAKTI

Glavni trg 17, 3000 Celje

+386 (0)3 428 79 36

tic.celje@celje.si

3. DODATNE INFORMACIJE

1.Reprodukcija **RIMSKEGA MOZAIKA** in granitna klop na Glavnem trgu označujeta opremo in steno rimske mestne vile, ki je bila opremljena s stenskimi poslikavami, talnimi mozaiki in parnim ogrevanjem.

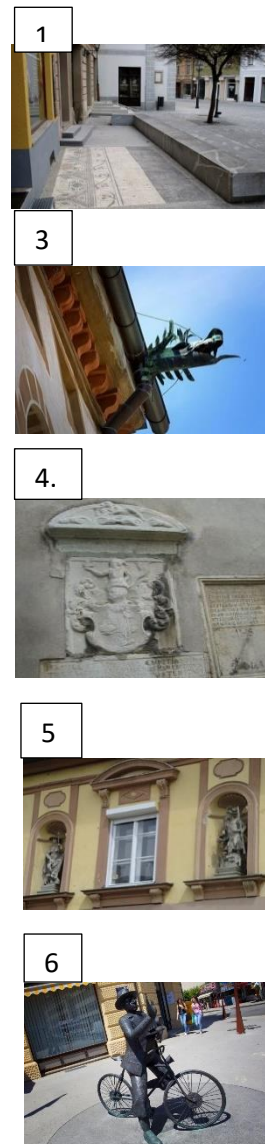
2.**VOTIVNA ARA** (zaobljubljeni dar) - na Glavnem trgu 11. V vogalu prvotne hiše je rimski spomenik, ki ga je bratovščina kovačev kot dar zaobljube postavila v čast svojemu bogu Merkurju.

3.**ZMAJ NA STARI GROFIJI** - zaključek žleba. Zmaj ima v evropski kulturi status zveri in pošasti, ki naj brani streho pred neurji in simbolično lastnika pred slabim.

4.**NAGROBNIK S SV. DANIELOM**, ki je bil od "boga poklican, da ljudem tolmači vero", po katerem je cerkev na Slomškovem trgu dobila ime. Na fasado cerkve so vzdani različni gotski in renesančni nagrobniki z nekdanjega pokopališča, ki se je razprostiralo okoli cerkve.

5.**KIPA SV. ROKA IN SV. FLORIJANA**, ki pregovorno ščitita mesto pred kugo in požari, sta delo celjskega baročnega kiparja Ferdinanda Galla (1709-1788). Nameščena sta na Glavnem trgu v polkrožnih nišah na eni redkih baročnih fasad v Celju.

6.**JOSIP PELIKAN** - kip je posvečen celjskemu fotografu češkega rodu.

4. KAVARNE IN RESTAVRACIJE

- ↗ **Kavarna Oaza** . Glavni trg 13
- ↗ **Kavarna Scotch** – Ozka ulica
- ↗ **Hotel Evropa** . Krekov trg 4
- ↗ **Kavarna Prešernova** – Prešernova ulica 15
- ↗ **Gostilnica Franci** – Zagrad 77
- ↗ **Restavracija Oštirka** – Linhartova ulica 6

Mobilna aplikacija Slovenski turistični vodič je brezplačna aplikacija, ki uporabnike obvešča in informira o lokalnih kulturnih in naravnih znamenitostih, dogodkih, kulinarčnih postankih, zdraviliščih, možnih aktivnostih, idejah za izlet in celo prometnih informacijah v bližini. Namen aplikacije je predvsem približati razne znamenitosti in posebnosti popotnikom ali lokalnemu prebivalstvu, da v svoji neposredni bližini odkrivajo interesne točke. Pri vsaki točki so na voljo podrobnejše informacije, od odpiralnega časa do oddaljenosti, fotografij, kratkega opisa in kontaktnih informacij. Sistem pa nudi še možnost vodenja z navigacijo do izbrane interesne točke.

Ideja za mobilno aplikacijo se mi zdi zanimiva, predvsem pa nujna za vsako državo. Po mojem mnenju bi morala vsaka turistična destinacija ponujati možnost dostopanja do informacij o dogodkih, znamenitostih in ostalih interesnih točkah zbranih na enem mestu. Odlična dodana vrednost aplikacije je zagotovo ponujanje prometnih informacij in trenutnih prometnih razmer na cestah.

Zanimalo me je, koliko in katere turistične znamenitosti Celja je opisanih na mobilni aplikaciji in ugotovila sem, da jih je 9 in sicer: Železniška postaja Celje, Stari grad Celje, Cerkev sv. Danijela, Knežji dvorec, Muzej novejša zgodovine, Narodni dom, Galerija sodobne umetnosti, Mestna tržnica Celje, Gledališče Celje z obrambnim stolpom. 6 od teh sem v svoji seminarski nalogi opisala tudi sama (Železniška postaja, Stari grad, Cerkev sv. Danijela, Knežji dvorec, Narodni dom in Gledališče Celje z obrambnim stolpom.) Zelo zanimive se mi zdijo tudi ostale točke, katerih nisem vključila v svojo nalogo imam pa tudi nekaj predlogov, ki bi jih bilo smiselno vključiti v aplikacijo.

1. Znane osebnosti

Poleg vseh znamenitih stavb in dogodkov bi lahko aplikacija ponujala informacije tudi o znanih osebah, ki so se rodile ali delovale v posameznih krajih. Za kraj Celje, bi poudarila predvsem svetovljanko Almo Maksimiljano Karlin ter fotografa Josipa Pelikana.

2. Zgodovinski opis kraja

Definitivno bi bilo zelo zanimivo si pred raziskovanjem posameznih točk sprva prebrati nekaj na splošno o kraju in njenem zgodovinskem ozadju. Celje je namreč predvsem znano zaradi svoje bogate in zanimive zgodovine, vse od prvih naseljenih Keltoev pa do Rimske Celeie, svetovno znanih Celjskih grofov vse do danes.

3. Še nekaj zanimivih točk

Poleg že opisanih točk v Celju, bi zagotovo dodala še: **Stari Pisker** – večina ljudi ga danes pozna namreč le kot okrepčevalnico, pravzaprav pa je bil v času pred 2. svetovno vojno to ženski zapor. Z nemško zasedbo mesta so ta zapor prevzeli in ga uporabljali za zapiranje, mučenje in usmrtnitve vseh ki so nasprotovali nacizmu. V teh prostorih naj bi usmrtili kar 374 talcev.

Galerija Kvartirna hiša, kjer mesečno predstavljajo vrhunske tuje in domače avtorje kiparskih, slikarskih, oblikovalskih in fotografskih postavitev. Prostori Galerije so tudi prizorišče različnih predavanj, koncertov, literarnih večerov in dramskih uprizoritev. Za naročene skupine pripravijo Čajanko Sofije Hesse, animacijsko predstavitev, kjer obnovijo spomin na usodno ljubezen Alfreda Nobela do Sofije Hesse, ki je v 19. stoletju prebivala v prostorih sedanje Galerije.

Alfred Bernhard Nobel je bil švedski kemik, inženir in izumitelj, ki je najbolj znan po tem, da je izumil dinamit, ki je večino svojega premoženja zapustil za ustanovitev priznanj, ki zdaj nosijo njegovo ime.

Savinjsko nabrežje- vse do začetka 2. svetovne vojne je bilo splavarjenje zelo pomembna dejavnost na Savinji. Dejavnost se je v Savinjski dolini razvila že v 15. stoletju. Splavar je **splav**, plovilo iz plohov in desk, sestavil v enem dnevu. Prevažali so v glavnem hlodovino, les in lesne polizdelke, apno (za gradnjo) ter volno. Celje je bilo za flosarje prvo postajališče. Skupine flosarjev ali "rajže" so se povezale in pot nadaljevali mimo Zidanega Mosta, Brežic ter Zagreba proti Beogradu. Tam so tovor in razstavljen splav prodali, orodje vzeli s seboj ter se peš ali z vlakom odpravili proti domu. Splavarjenje je bilo moško, dobro plačano in težaško delo. Danes je v spomin splavarjem na Savinjskem nabrežju v Celju, postavljen kip Splavarja, kateremu je podobo dal ljubljanski kipar Boris Kalin, v 2. polovici 20. stoletja.

Celjski strop – skupina enotno komponiranih tempera slik na platnu, ki pomenijo vrh renesančnega slikarstva na Slovenskem. V osrednjem polju je naslikana iluzionistična stebriščna arhitektura z damami in kavalirji ki opazujejo njene obiskovalce, ob straneh pa so v samostojnih okvirjih predstavljeni letni časi. V kotih pa so 4 atlanti, ki prikazujejo lepotni ideal golega moškega telesa. Te naj bi bili izgnani iz raja in za kazen poslani na zemljo zato so uprizorjeni v padajočem stanju.

6. VIRI

(Pridobljeno 17.3.2020)

<https://www.celje.si/sl/cards/znamenitosti>

<http://www2.arnes.si/~osljedina3s/dobren/celjeslo.html>

<https://www.pokmuz-ce.si/sl/razstave/stalne-razstave/celjski-strop/>

<https://www.celje.si/sl/kartica/turisticno-informacijski-center-tic>

7. VIRI SLIK

(Pridobljeno 17.3.2020)

https://en.wikipedia.org/wiki/Celje_Castle

https://www.booking.com/hotel/si/evropa.sl.html?aid=356980;label=gog235jc-1DCAsoywFCBmV2cm9wYUgzWANoywGIAQGYASO4ARfIAQzYAQPoAQGIAGoAgO4AozvxPMFwAIB;sid=75e72d8cbe2b85b91d8aa35b430a41ff;dist=0&keep_landing=1&sb_price_type=total&type=total&

https://www.google.com/search?q=celeia&sxsrf=ALeKk02Jd3CjXVOeITv0o0BHo3BGrUC1jQ:1584478118620&source=Inms&tbm=isch&sa=X&ved=2ahUKewj8k6j7sKLoAhWwwqYKHX1_DvQQ_AUoAXoECBsQAw&biw=1028&bih=862#imgsrc=tN_ELKc7TfibMM

<https://hotel-evropa.si/kavarna-in-slascicarna/>

https://en.wikipedia.org/wiki/Alfred_Nobel

<https://nova24tv.si/slovenija/ljudje/anton-martin-slomsek-nesporni-duh>

http://www.o-4os.ce.edus.si/gradiva/zgo/KZDC/a_arhitekt.html

<https://www.celje.si/sl/kartica/marijino-znamenje>

<https://www.finance.si/8937675/Kako-je-celjski-gostinec-zakuril-druzabna-omrezja>

<https://www.muzej-nz-ce.si/stalne-razstave/stari-pisker-spominski-prostor-zrtev-nacisticnega-nasilja/>

<https://www.celje.si/sl/kartica/stara-grofija>

<https://www.pokmuz-ce.si/sl/razstave/stalne-razstave/celeia-mesto-pod-mestom-knezji-dvor/>

<https://radioprvi.rtvsl.si/2016/02/celjski-strop-evropska-umetnina-polna-ugank/>

<http://www.almakarlin.si/?&lang=en>

<https://www.slovenia.info/sl/destinacije/regije/termalna-panonska-slovenija/celje>

<https://www.celje.si/sl/kartica/slovensko-ljudsko-gledali%C5%A1%C4%8De-z-obrambnim-stolpom>

<https://www.celje.si/sl/kartica/celjski-dom>

<https://letawookiewin.wordpress.com/tag/ancient-rome/>

http://www.o-4os.ce.edus.si/gradiva/zgo/KZDC/a_spomeniki.html

<https://www.celje.si/en/card/josip-pelikan-statue>

http://www.o-4os.ce.edus.si/gradiva/zgo/KZDC/a_muzeji.html